

כח * וידבר יהוה אל- משה לאמר: דבר אל- בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל- איש איש ידבנו לבו תקחו את-תרומתי:

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת

1. החוט המשולש

ענין של ספר שמות הוא הדבר הגדול של יצירת עם. עם זה מופיע בקדושה משולשת: יציאת מצרים, מעמד הר סיני ומתן תורה, השקאת השכינה. ביציאת מצרים נודע ומתגלה שיש עם ישראל בעולם, עם ד'. עם זה ואנשים אלו נמצאים וקיימים מאז ועד עולם. ישנה כאן כתובת וקביעות ממשית. אחר כך, על יסוד החירות ממצרים, מתגלה כל ענינו, ערכו ופרצופו השלם של עם זה במתן תורה: דבר ד' יורד אלינו בכללותו ובהתפרטותו², ואנו מתרוממים לכך אמירת "נעשה ונשמע"³. בפרשתנו אנו נפגשים בסיום של החוט המשולש, בגמר הכלאכה: "ושכנתי בתוכם"⁴.

2. "ושכנתי בתוכם"

"ושכנתי בתוכם" קדושה שהשכינה שורה בתוך נשמת ישראל, כנסת ישראל וכלל-ישראל⁵, מאז ולעולמי עולמים. כמה פעמים מזכיר האזרח החיים הקדושה שהשכינה היא נשמת ישראל⁶. "ושכנתי בתוכם", בתוך כללות נשמות ישראל,

ומתוך-כך בתוך כל אדם ואדם מישראל, כדברי רבי צדוק הכהן ז"ל: "השכינה שורה בתוך כל לכבות בני ישראל"⁷. וכן בספר הכוזרי, שמתוך השראת השכינה בכלליות נשמות ישראל היא שורה בכל אחד ואחד מישראל לפי מדרגתו⁸. השכינה ש"יהיה בכלל-ישראל ובכל הפרטים של ישראל, והיא כהיא תלוא. "ושכנתי בתוכם" זו קביעות, נצח. המשכן נקרא מקדשי והוא הכנה לבית-המקדש "בית עולמים"⁹ שבה שלמה, ושם נאמר בכיבוד: "ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזב את עמי ישראל"¹⁰. לא אעזוב את עמי לעולם. "נצח ישראל לא ישקר ולא יאמר שקר" וזוהי נשמת ישראל אינו מתהרס! "כי לא ארץ הזו"ל. הנצורים שרדפו ורודפים אותנו ואשר בעזרת ד' ניצלנו מהם, ראשית טומאתם היתה באומרם שרכוננו של-עולם התחרט מבחירתו בנינו¹¹.

3. בית קדושה

השוואת השכינה בנשמת ישראל, בנפשם ובחושם, מחגליה באחיזה בממשיות גשמית: "ועשו לי מקדש"¹². "מקדש" - בית קדושה¹³ - נין הקדושה השמימית נמשכת קדושה בתוך מציאות האנשים, בנפשותיהם ובמעשיהם. "קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלהיכם"¹⁴. "קדושתו למעלה מקדושתכם"¹⁵. קדושה זו של "ושכנתי בתוכם" גם נאחזת אחיזה חומרית בבית ארצי, בבית קדושה קודם-כל בבית זמני, כמשכן, ואחר-כך באופן קבוע במקדש. הארעיות היא הכנה לקביעות, לבית עולמים¹⁶. הבית הזה, נועד לקליטת השראת השכינה במרכזיותו הפנימית והגשמית של העולם¹⁷, ומתוך-כך נמשך שפע אור וחיים לכל העולם¹⁸.

לפסד ציפיות לישועה. האדם כאשר הוא אדם פרטי, הוא
נכבד בהגבלה צרה, בכל ישותו ומציאותו, נגד אותו הערך
מצדו הוא להשכיל בנפשו במה שתוא אבר מן הכלל הגדול של
כלל האומה, שהוא ג"כ מסתעפת לכלל המציאות, ושכל פרט
מפרטי הטוב והאור המה הולכים ומצטרפים אל החשבון הכללי.
כאן השקף אם הפעולות נראות לשעתן או יבאו לאחר זמן, אבל
בי"ע נשמנה כי כא תבאנה. וכל חלק מן הטוב שכאוצר כל איש
מבי"ע מצטרף הוא עם החנים הכלליים, ההולכים לכונן את
לישועה ד' הכללית בבא עתה. ע"כ המביעה היותר שלמה היא
על כל מהלך החיים [של האדם], אם ניתן לו ערכו הכללי בתוך
איתו לישועה. והצפיה כוללת שימת עין חדירית, גם באין שום
הכרה גלויה חיצונית אל הישועה, כמו שהמצפה עומד על
המשמר ימים על שנה, לפעמים גם באין לפניו דבר מחודש, ולא
יעזוב אמתו. ועוד כלול בזה שבכל עת מצא של איזו הערה
שראוי לראוי לעשות איזה דבר לישועה יחיש פעולתו ולא
יעזוב. כמו שהמצפה כראותו ע"כ צפיתו שבאה שעת מצפה,
[ל]הצפיה או הגנה מאיזה ארוב וכאלה, עליו החובה לעשות מה
שצ"ע לטובת המצב, כן יורז לעת הנכון, בלא איחור רגע וזמן.
על אלה שתי התכונות הנראות כמתנגדות [זל"ז], התתמדה
בצפיה מחשבת והידרוז בעת הכושר, הוא הדבר הצריך
להתקיימם בעומק העיון של צפיה לישועה.